

ABONAMENTUL:

Un an 70 Lei — 140 Cor.
 Sesiune 35 Lei — 70 Cor.
 Sesiune 18 Lei — 36 Cor.
 După anul număr 0 fr.
 25 bani an 20 IL.
 Distribuție p. curier și în
 transporturi Nr. 729.

ROMÂNUL

REDAȚIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi numărul 1 a
 INSERȚIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarif.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPĂTEAZĂ.

Candidații Aradului.

În unul din numerile trecute am publicat lista candidaților oficiali ai orașului și județului Arad.

Orașul Arad va avea doi deputați. Au fost propuși domnii Vasile Goldiș, ministru și Sever Miclea, avocat.

Cel dintâi e personalitate cunoscută în România, încă înainte de alipirea Ardealului la patria-mamă. Ca deputat în parlamentul din Pesta, d. Vasile Goldiș a desfășurat o rodnică și frumoasă activitate, punându-și serviciile sale în cauza poporului român.

Cu o independență ce uimea dar pe care admirase până și cei mai șoviniști deputați maghiari, cu o francheță caracteristică poporului nostru, vehement cele mai adesea, glasul domniei sale a fost ecoul suferințelor și a nedreptăților ce se făceau poporului românesc, tot mai puternic strâns în cătușe.

Pentru câteva ceasuri, deputatul de atunci Goldiș, sfârșimă cătușele și apostrofelor ce-i trimiteau șoviniștii deputați, le răspundea cu un zimbet de compătimire. Avea conștiința unui viitor mai bun și ca unul care cunoștea bine stările, care își dădea seamă de frământările ce se tălăzuiu în popoarele monarhiei aștepta clipa, care acum se arăta tot mai apropiată. Începutul războiului a confirmat aceste așteptări. Atunci a început cea mai grea datorie pe care o aveau conducătorii poporului român și sarcina ce și-au luat-o asupra-le era dintre cele mai grele.

Trebuia de apărat o idee și în același timp trebuia de salvat un popor. D. Goldiș, a priceput încă din primul moment că nu e vorba de a păstra o configurație geografică, că trebuie să se păstreze poporul și sufletul lui. Cu un tact, care apăra interesele superioare ale neamului, cu greutatea imense, d. Goldiș a știut a păstra pentru viitorul care venea pe căi grele, mai mult decât o configurație geografică.

Ca o răsplată a muncii sale, arădanii i-au solicitat onoarea de a fi candidatul lor. Sunt în Arad cetățeni români și de alte naționalități, și aceștia trebuie să cunoască ideile ce călăuzesc pe bărbații noștri politici și pe care le-au afirmat la Alba-Iulia, în Marele Sfat în Sibiu, și în declarațiunile ce le-au făcut. Cu încredere, că interesele lor vor fi apărate dela spiritul dreptății și al adevărului, cu încredere că datoria noastră a tuturor e să facem ca toți cetățenii acestei țări să se simtă bine, cât mai bine în România Mare, cu această încredere, cetățenii arădani au oferit dlui ministru Vasile Goldiș primul loc de deputat al Aradului.

Alături de Dsa candidază d. Sever Miclea, avocat în Arad. Domniasa e un om tânăr, care acum se aruncă pentru prima oară în vâltoarea luptelor politice. Inzestrat cu o cultură serioasă, cu un tact pe care l-am numit aristocratic, deși în fond, d. Miclea e un democrat convins, solicită încrederea alegătorilor arădani.

Modul în care domniasa s'a manifestat până acuma în viața publică, a făcut o foarte bună impresie și modestia de care dă dovadă, e una din calitățile care se cer tinerilor oameni care vor să-și pună serviciile lor în interesele patriei.

Alături de figura reprezentativă a dlui ministru Vasile Goldiș, nu se putea face o alegere mai potrivită ca în persoana dlui Sever Miclea, ca amândoi, împreună, să reprezinte acest mare și industrial oraș în primul parlament al României Mari.

P. Mironescu.

Cazul «Curierul Hunedoarei.»

In numrul de ieri am publicat protestul redactorilor dela „Curierul Hunedoarei” prin care arătau cetitorilor de ce acest ziar nu-și poate continua apariția.

S'a întrebunțat de către cei interesați în cauză forța brutală și s'a recurs la violențe pentru a face cu neputință apariția unui ziar. Procedul îl dezaprobăm în mod hotărât. El aruncă o pată asupra acelora, care au crezut că se mai pot folosi de astfel de procedee.

Redactorii dela „C. H.” neînțelegând a introna conspirația tăcerii și a trece cu vederea lucruri în dauna cauzei naționale, au putut fi supărători pentru aceia a căror onestitate oscila. Cei vizați, erau de părere să fie lăudați, și cum redactorii dela „C. H.” și-au înscris în program și următorul alineat:

„văzând corupția estinsă până la gradul că Consiliul Dirigent a trebuit să decreteze oficios acțiunea de purificare, — am hotărât a fi și noi cei mai intransigenți credincioși și apărători ai cinstei publice, singurul factor, care poate susținea în viață România-Mare și prestigiul ei.”

nu au voit să abdice dela o acțiune în care și-au angajat onoarea.

Cei care își simțeau atinsă onorabilitatea prin cele scrise de „C. H.” trebuiau să se adreseze justiției ca să le facă dreptate, reabilitându-i.

Alegând calea a doua însă, au făcut două greșeli foarte mari: 1) au distrus un organ românesc de publicitate și 2-a și-au agravat singuri situația, crezând că și-o îmbunătățesc. Prin astfel de acte nu se poate înduși adevărul, și asociindu-ne la acte pe care conștiința noastră le reprobă, nu vom dăuri prestigiul și viitorul României Mari.

V. S.

Demonstrațiuni în Viena contra galițienilor.

Asociațiunea antisemită din Viena a aranjat la 6 Octombrie o mare demonstrație contra ovreilor din Galiția, cari în timpul războiului și dela revoluție încoace au invadat Viena.

Demonstrațiunea a decurs fără nici un incident.

Intre oratorii manifestațiunii era și deputatul Volkert, care între altele a spus:

Noi nu intenționăm să aranjăm pogromuri; din partea noastră, ovreii pot trăi cum le place, — dar cât mai departe de noi. Este însă adevărat, că ovreii galițieni, cari s-au așezat la noi, aranjează adevărate pogromuri intelectuale contra noastră.

După vorbirile mai multor oratori, zecile de mii de manifestați au votat somațiunea — ultimată pe care au înaintat-o guvernului și în care au cerut, ca toți ovreii proveniți din Galiția să fie expulzați în curs de o lună dela înaintarea acestei somațiuni.

Manifestanții s-au împrăștiat în liniște.

România la conferința de pace.

Paris 13. Consiliul suprem a hotărât în ultima ședință după ce a ascultat în trei ședințe pe Sir Clerck, a relua chestiunea României, care va fi pusă din nou în discuții la 16, 18 și 20 Oct. (Ag. Dacia).

Campania electorală

Turneul electoral al dlui ministru V. Goldiș.

— Intrarea în comuna Bârzava. Primirea triumfală. Insufletirea poporului.

D. ministru V. Goldiș și-a făcut Duminică turneul electoral în circumscripția Soborșin. Plecând des de dimineață dela Arad cu automobilul împreună cu doamna, la Radna a fost întâmpinat de protopopul Procopiu Givulescu, candidatul la senat al circumscripției, apoi de primpretorul Eugen Beleş și pretorul Ioan Cornea. Însoțit de aceștia, ministru V. Goldiș a sosit pe la orele 9 în comuna Conop, unde începe circumscripția Soborșinului. De aci înainte calea candidatului de deputat a fost cu adevărat cale triumfală. În toate comunele erau ridicate porți triumfale îmbrăcate cu verdeață și flori și în jurul lor era adunat pretutindeni poporul întreg, bărbați, femei, bătrâni și tineri. Salutat pretutindeni cu nefătărită dragoste de către iubii săi țărani, d. V. Goldiș a sosit la orele 10 în comuna fruntașă Bârzava, unde era adunat poporul din comunele din împrejurimi.

În fața bisericii ortodoxe d. ministru V. Goldiș a vorbit poporului o oră arătând situațiunea internă și externă a statului român. Era pătruns de adâncă înduioșare d. ministru și poporul era înduioșat până la lacrimi, revăzându-și după 9 ani de zile pe deputatul iubit de odinioară, pentru care țărani din văile Soborșinului au suferit cele mai sălbatice prigoniri dela foștii stăpânitori. Revederea de acum în România Mare, după luptele crâncene, cari au adus ziua măreață dela Alba-Iulia, unde tot prin rostul lui V. Goldiș s'a declarat unirea noastră cu Țara-Românească, a fost o măreață sărbătoare atât pentru întreg poporul de pe acestea plaiuri, cât și pentru mult iubitul său conducător. Țărani aceștia blânzi, muncitori, cinstiți, dar sărăciți de urgia vremurilor, ascultau cu lacrimi de bucurie cuvintele apostolului, care după patimile îndelungate, vestia acum prin cuvinte de foc măreața înviere.

Erau adunate la Bârzava comunele Bătuța, Căpruța, Groși, Dumbrăvița, Conop, Giulița, Odvoș, Monoroștia și Milova.

D. ministru V. Goldiș în discursul său a relevat și faptul, că pentru senat încrederea alegătorilor din circumscripția Soborșinului l-a candidat pe protopopul Radnei, d. Procopiu Givulescu.

D. P. Givulescu urcându-se la tribună a dezvoltat programul partidului național român pentru Constituanta, care în curând va fi chemată să așeze temeliele noului Stat-Român.

Pe la orele 12, cei doi candidați au putut să se despartă de iubii lor țărani. După adunare, d. ministru V. Goldiș și însoțitorii săi au luat dejunul la familia învățătorului George Pleș din Bârzava, un vechiu luptător pentru libertatea noastră națională.

Primirea dela Petriș.

Dela Bârzava d. ministru a plecat deodreptul la Petriș, la marginea răsăriteană a circumscripției. În hotarul comunei, iubii oaspeți erau așteptați de un banderiu condus de tânărul locotenent E. Monția, iar la intrarea în comună, la poarta triumfală așteptau miile de oameni, întreg poporul din Petriș, Obârșă, Roșia, Cornești, Seliște, Ilteu și Toc. Secretarul comunal salută în cuvinte calde pe oaspeți. La locul de adunare în curtea bisericii,

preotul local, P. Mârza talmăcește bucuria nespūsă a poporului, că poate să revadă pe iubitul său deputat de odinioară.

D. ministru V. Goldiș rostește o cuvântare, aducându-și aminte cu pietate de jertfa celor 20 de feciori români, din Petriș, cari în iarna trecută au fost uciși mișelește de bandele maghiare.

După d. ministru și-a ținut cuvântarea sa de program candidatul la senat d. Procopiu Givulescu.

La Soborșin. Amintiri din iarna trecută. Cuvântările.

Dela Petriș d. ministru și însoțitorii săi s'au întors la Soborșin, centrul circumscripției, unde erau adunate comunele Baia, Soroșag, Vărădia, Halaliș, Troaș, Pernești, Lupești, Temeșești, Vinești și Slatina. La marginea Soborșinului era o prea frumoasă poartă triumfală îmbrăcată în ghiriande de flori. Preotul din localitate Iosif Ognean salută pe candidați printr'un înflăcărat discurs, arătând suferințele românilor din aceste locuri, unde în iarna trecută își făcuse tabăra lor de jaf și omoruri bandele ungurești, trimise în fața armatei române, care se oprise la Zam, hotarul istoricului Ardeal. În frunte cu fanfară și drapele convoiul pornește de aci în curtea spațioasă a bisericii ortodoxe române, unde d. ministru V. Goldiș rostește un discurs înflăcărat de amintirile trecutului plin de suferințele neamului românesc înjugat. Dsa arată măreția zilelor de azi, când vitejia românească a ajuns să fie singurul scut și apărător al civilizației omenești împotriva barbariei împrejmuitoare. Cu acest prilej și-a adus aminte d. V. Goldiș de eroul dela Troaș, de țărănul George Lericu, care era de față și care în crâncenele lupte politice dela 1906 și 1910 prin jertfiera aproape a vieții sale a dat pildă strălucitoare iubirei de neam și statorniciei în credință.

Ministrul V. Goldiș terminându-și discursul a coborât tribuna și îmbrățișându-l pe țărănul Lericu l-a sărutat pe față sa istovită de suferințele îndureratului trecut.

A rostit apoi părintele protopop Pr. Givulescu o caldă vorbire, indemnând poporul să țină sus și pe viitor drapelul biruitor al partidului național român.

Preotul din Vărădia d. Iochim Turcu în numele poporului mulțumește dlui ministru V. Goldiș pentru munca sa uriașă din trecut, prin care a contribuit la desrobirea neamului nostru românesc, cât și pentru oboseala cea multă, ce și acum o ia asupra sa pentru luminarea, îmbărbătarea și povățuirea iubitului său popor românesc.

La întoarcere spre Arad d. și dna ministru dimpreună cu însoțitorii lor s'au oprit în comuna Totvărădia, unde au fost oaspeții familiei Țieranu, iar pe urmă s'au oprit în Radna la casele dlui Protopop Pr. Givulescu.

La oarele 11, dna și d. ministru s'au înapoiat în Arad. Rep.

Inlocuirea coroanelor.

— Ministrul de finanțe lucrează la un proiect de lege. —

Intr'unul din numerile noastre am atins chestiunea foarte delicată a cursului schimbului dintre lei și coroane. Am lăsat discuțiunea deschisă și suntem în așteptarea specialistului, care să-și spună cuvântul autorizat în această chestiune.

„Renășterea Română” se ocupă în numărul ce ne-a sosit ieri la redacție de această chestiune, dar se rezumă mai mult la specula ce se face cu lei și coroane. Acestei specule i se datorește în bună parte și scumpirea enormă a vieții.

Correspondentul nostru din București ne înștiințează că noul ministru de finanțe, d. Anghelescu, lucrează la alcătuirea unui proiect pentru înlocuirea rublelor și coroanelor din teritoriile alipite, prin bunote de ale Băncii Naționale.

Așteptăm proiectul, dupăcum așteptăm cu nerăbdare unificarea monedei pe tot cuprinsul României Mari.

INFORMAȚIUNI.

— In sfârșit la începutul săptămânei acesteia vor începe să sosească în țară, români din Siberia, foști prizonieri din armata austro-ungară la ruși.

— M. S. regina Maria se află de Sâmbătă împreună cu principesa Elisabeta la Lausanne.

Suverana României după ce va pleca din Elveția se va duce pentru câțva timp în Italia.

Cetim în ziarele din capitală:

Consiliul de miniștri a decis ca toate permisele de circulație pentru România-Mare să fie supimate. Fiecare e liber să călătorească în România-Mare fără nici un permis.

— Cetim în „Izbânda”:

„Resortul instrucției publice din Ardeal a luat în cercetare dosarul profesorilor Arsenie Vlaicu și Sulică din Brașov, învinuți de o bogată colecție de documente compromițătoare, de a fi fost în solda guvernului și poliției de spionaj maghiare, atât în timpul neutralității române, cât și în timpul războiului cu România”.

— Atragem atențiunea cetitorilor asupra ordinului circular pe care îl publicăm în pg. IV. privitor la portul armelor.

— Ziarul maghiar „Aranyosvidék” din Turda anunță că un consorțiu englez tratează cumpărarea fabricii de ciment și gaz de acolo.

„Monitorul Oficial” apărut acum câteva zile publică decretul prin care interzice până la șase luni după încheierea păcii generale orice tranzacțiuni, ceziuni referitoare la bunurile miniere și industriale în general, pe întreg teritoriul României.

Știrea aceasta noi am anunțat-o de acum o săptămână. Dar fiindcă circulă tot soiul de șvonuri referitor la vânzări de fabrici etc. socotim că un comunicat oficial nu ar fi de prisos.

— Familia colonel Dumitru Baroși, din localitate, a depus la administrația ziarului nostru ca răscumpărare pentru biletul de intrare la petrecerea dansantă, aranjată Sâmbătă seara, suma de 50 cor. în favorul fondului „Căminul studentesc din Arad”.

— Consiliul suprem a amânat cu zece zile termenul în care delegații bulgari au să-și facă obiecțiunile lor la tratatul de pace. Termenul expiră la 24 Oct.

— Biroul de repatriere pune în vedere tuturor streinilor ca în cazul, când nu vor respecta termenul ce li s'a dat, pentru a părăsi orașul, vor fi expulzați cu ajutorul poliției din oraș.

— Eri s'a prezentat la prefectura orașului o delegație a invalizilor, cerând să li se recunoască asociația, înainte de a le fi sosit aprobarea statutelor din partea Consiliului Dirigent.

D. prefect i-a îndrumat a-și înainta rugarea primăriei orașului.

— Inscriserile la școala civilă de băieți din Arad (strada Weitzer-János) încep la 15 Oct. și durează până la 18 Oct. Taxa de înscriere, didactru, etc. 60 lei.

Inscriserile se fac între orele 8—12 dimineața.

— Direcțiunea școlii civile de băieți din Sântana anunță, că înscrierile se vor începe în zilele de 15, 16, 17, a luni c.

Inscriserile se fac între orele 8—12 dimineața.

Balul de Sâmbătă.

O seară plăcută au petrecut românii arădani Sâmbătă seara, la balul organizat în sala de dans dela Crucea-Albă. Scopul frumos — pentru căminul studentesc din Arad — a atras foarte multă lume și spațioasele saloane erau neîncăpătoare.

În afară de corpul ofițeresc, reprezentat aproape în întregime în frunte cu d. general Scărișoreanu, comandantul Div. I cavalerie, am remarcat pe următoarele persoane: d-na ministru Pop cu domnișoarele, Episcopul I. Papp, dna și d. R. Veliciu, prefectul orașului, dna și d. Moldovan cu dsoara, dna A. Ilie, dna și d. Popovici dela „Victoria”, dna și d. Cornel Lazăr, directorul Diecezanei, dna și d. Mihulin, directorul liceului, dna și d. baron C. de Pop, d. dr Sever Miclea, avocat, dnii I. Dimitrie, Petrescu, Panaitescu, Al. T. Stamatiad, Felea, profesori la liceu, doctorand în medicină Tr. Nicolin, A. Raicu, doctor în medicină, Leucuța, Damian șef de cabinet al prefectului orașului, dr Borneas șeful oficiului de repatriere, ș. a. al căror nume ne scapă.

S'a petrecut minunat și cu această ocaziune s'a dat dovada unei simpatii comune și unui simț de înțelegere între românii de pretutindeni.

Sportiv.

Un interviu al dlui V. Stroescu.

— Importante declarații ale marelui filantrop și fruntaș basarabean. —

— Prin fir telegrafic. —

București 12. D. Vasile Stroescu, îndejuns de cunoscut publicului ardelean prin actele sale de dărnicie, a acordat un interviu ziarului „Indreptarea” în care spune:

— În Basarabia se simte lipsa unui control serios. Reformele ce s'au făcut nu pot folosi, deoarece aplicarea lor e cu neputință. În ceea ce privește partidul țărănesc basarabean, d. Stroescu a spus că dorința sa e să se alcătuiască un partid al țării, nu un partid exclusivist.

Venind vorba despre situația politică internă și despre diferitele partide, d. Stroescu a declarat „că d. I. I. C. Brătianu este cea mai mare păcoste a vremurilor de astăzi”.

Tot pe ungurește.

Sub acest titlu „Timișana” publică următorul articol, care dovedește mai mult de cât inconștiență din partea acelor care încă tot nu vor să se desbure de limba oficialității trecutului:

Cu părere de rău trebuie din nou să relevăm incuria ce se perpetuează la autoritățile noastre și în special la Primăria orașului Lugoj, continuând fără jenă a purta scriptele în ungurește.

Sunt nenumărați studenți, comercianți etc. cari solicitând dela primărie acte de pauperitate, de constatarea ocupației, de bună conduită etc., au primit actele în ungurește, de care nu se pot servi la autoritățile din vechiul Regat, unde se duc pentru diferite interese, nefiind scrise în limba țării.

Opinia publică este revoltată, față cu această sfidare a intereselor populației nevoiașă și nerespectarea dorinței poporului de a vedea introdusă la autoritățile municipale limba noastră maternă, care acum este, din mila lui Dumnezeu și voința dorobanțului, limba oficială a Statului.

Dacă nici de data aceasta nu se vor lua măsuri în consecință, nu vom ezila a denunța opiniei publice, pe acei, ce cu rea credință sau prin indiferență compromit interesele obștești.

Colecta pentru biserica Mărășești.

Colecta preotului Coriolan Montia și a studenților în teologie Flore Codreanu din comuna Șielău cor. 756
Suma din urmă cor. 1711438
Total: cor. 1787038

Din București.

— Prin fir telegrafic. —

București 11 (întârziată). D. Periețeanu, directorul general al E. F. R. a demisionat din această demnitate.

— Consiliul suprem a luat cunoștință de raportul lui Sir Clerck, care e în discuțiune.

— Daily Telegraph comentează cu părere de rău hotărârea lui Clemenceau de a părăsi puterea.

— *La Podul Râmnic, lângă Gugești, în direcția Focșani, un tren compus din vagoane cisterne de petrol s'a frânt în două. Mai multe vagoane au fost aruncate în prăpastie. Un soldat și un frânar au fost omorâți, un alt soldat a fost grav rănit.*

— Ziarul „Eclair” anunță că generalul francez Mangin și ambasadorul rus Maclakoff au plecat în misiune la Denikin-Colceag.

— D. Al. Vaida Voevod care era așteptat să sosească în Capitală va mai rămâne câțva timp la Paris. D. Mișu, noul ministru de externe se află la Paris, Luni sau Marți domnia sa va sosi în Capitală.

După sosirea dlui Mișu, d. V. Antonescu, ministrul nostru la Paris se va reîntoarce la postul său.

Cor.

O idee.

În vederea apropiatelor alegeri pentru constituantă, pe ingineri și arhitecți îi preocupă gândul unde își vor ține ședințele viitorii deputați și senatori.

Palatul Camerei, din dealul Mitropoliei e prea mic ca să cuprindă pe cei 536 de deputați; senatul, care ani de zile a răpît o sală studenților universitari, pe care unii au avut puțința s'o cunoască mai târziu când au devenit și ei senatori, e deasemeni neîncăpător.

Problema grea. Unii zic să se amenajeze Ateneul pentru deputați; alții să se transforme teatrul Eforiei, în teatru parlamentar. Protestăm. „Ateneul”, după cum se știe, e rezervat conferențiarilor de duzină și ne întrebăm nu fără oarecare grijă, unde își vor ține conferințele la iarnă? Teatrul Eforiei de asemenea nu-l putem ceda, căci atunci unde va juca vre-o nouă trupă teatrală care se va forma din elementele de valoare care părăsesc în șir indian Teatrul Național?

Avem o idee. Să amânăm alegerile până se vor construi localurile corespunzătoare, căci merge doar și cu decrute legi, și fără parlament, care poate deveni foarte supărător, mai ales când încep a se anunța interpelări, care nici odată nu sunt binevenite, după cum știți.

C. Chiril.

Teatrul din Arad.

Cu privire la funcționarea teatrului din localitate, prefectul orașului, d. R. Veliciu, a declarat cele ce urmează unui ziar maghiar local. Asupra acestei importante chestiuni culturale ne vom spune și noi cuvântul.

Cu soarta teatrului din Arad, spune d. R. Veliciu încă nu m'am putut ocupa temeinic, pe deoparte nedispunând până în prezent de timp suficient, pe de altă parte fiindcă directorul d. Mihail Szendrey nu e în Arad.

Chestiunii teatrului din Arad aș dori să-i dau în modul cel mai preventiv o soluție în așa fel, ca între Arad și Timișoara să se creeze o comunitate de interese. Directorul teatrului din Timișoara, Sebestyén, gravitează spre capitala Ungariei și probabil va ajunge director de teatru în Budapesta.

Nu văd nici o dificultate ca teatrele din Arad și Timișoara să ajungă sub direcțiunea directorului Szendrey și dacă e posibil și a unui director român. Acesta să formeze o trupă română și una maghiară, care să joace cu schimbul în Timișoara și Arad.

Teatrul arădan nu ar suferi din cauza aceasta și nici directorul Szendrey. E de prisos să accentuez că voi da atenție și în viitor artei teatrale maghiare. Relev că am observat în timpul din urmă la asociația teatrului din Arad o străduință laudabilă cu prilejul reprezentării Bohemei. Reluarea Cătăței Strigoilor a avut deasemenea succes.

O acuzație grea.

Subtitlul „O fabricație istorică”, d. N. Iorga, aduce o gravă acuzațiune partidului național-liberal și anume de a falsifica istoria în sprijinul partidului.

Asemenea lucruri floare la ureche într-o vreme, astăzi nu mai merg. Iată ce scrie istoricul nostru:

„Partidul dlor Brătianu a dat către țară o proclamație ca aceia prin care un Suveran se adresează, la o zi mare, poporului său. Începând și continuând cu emfaticul „Români” — bărbați, femei și copii la oaltă — acest act de pur republicanism — dar, ca la „Adevărul”, cu dinastie — înșiră actele pe care „Românii” de ambele sexe și de toate vârstele le dădăsc partidului liberal-național și, bine înțeles, numai partidului liberal.

Între altele este și împrumutarea dela 1864 și este și scoaterea din mânăstiri a călugărilor greci.

Aici să mi se dea voie să spun că a cătuitorul manifestului comite de a dreptul o falsificație.

Aceste acte sânt gloria Domniei lui Cuza-Vodă, pe care l-au răsturnat, în tovărășie cu conservatorii lui Lascăr Catargiu, Brătianu și Rosetti.

Aceste acte sânt datorite omului de Stat care nici în calendarele de propagandă ale liberarilor nu apare cu numele și chipul său, lui M. Cogălniceanu care pentru aceia a fost exclus de majoritățile liberale din Camera de la 1866.

Aceste acte au fost combătute pentru felul „tiranic” al decretării lor, dar și pentru cuprinsul lor, de întreaga falangă a Roșilor, cum o dovedesc discursurile șefilor și insultele de ziar ale ciracilor.

Aceste acte sânt rezultatul material al unei doctrine naționaliste, din Moldova, nu numai deosebită, dar opusă, doctrinei liberale din Muntenia.

E așa de sărac partidul dlor Brătianu încât, fiind drepturile celor vii, să aibă nevoie de a scormoni și în mormintele celor morți?

Aceste afirmațiuni nu pot rămâne fără răspuns din partea celor vizați.

Pentru ofițerii invalizi.

D. general Rășcanu, ministru de război lucrează un important decret-lege cu privire la invalizii de război, ofițeri și grade inferioare.

Iată câteva puncte importante din decret.

1. Ofițerii invalizi proveniți din activitate vor putea fi reînțegrați în cadrele active ale armatei, după cererea lor — dându-li-se vechimea gradului.

2. Ofițerii invalizi proveniți din rezervă și activitate, vor putea fi numiți în serviciul armatei ca profesori la școlile militare din țară, la liceele și gimnaziile militare. De asemenea vor putea fi numiți învățători rurali.

În aceste numiri invalizii nu vor pierde dreptul la pensie.

3. Portul uniformei va fi obligatoriu.

Aflăm că dispozițiunile de mai sus se referă nu numai la ofițeri, dar și la invalizi grade inferioare dela caporal în sus.

Pentru a fi numiți profesori toți vor avea cursurile de 6 luni a unei școli pregătitoare.

Un comunicat al comandamentului român din Budapesta.

În legătură cu retragerea trupelor române din unele puncte de dincolo de Dunăre s'au lansat șvonuri tendențioase, față de cari comandamentul român din Budapesta a dat următorul comunicat publicat în fruntea ziarelor ce apar în capitala Ungariei:

Pentru a înlătura diferitele neînțelegeri și șvonuri tendențioase, răspândite de răuvoitori se face cunoscut

1. Trupele române conform hotărârei luate de Comandament, au evacuat o parte din teritoriul Ungariei, dela Vest de Dunăre pe care l'a predat armatei ungare care și-a luat sarcina de a ține ordine în teritoriul evacuat.

Până la noul ordine trupele române vor fi

pe linia Tath — vest de Bicske — apoi pe valea râului Vali Viz.

Predarea s'a făcut în cea mai perfectă ordine și în deplină înțelegere cu autoritățile ungare.

2. La plecarea trupelor române din Veszprém, autoritățile ungare și populația au oferit trupelor române o masă la care au adus mulțumirile recunoscătoare armatei române pentru ordinea ce a introdus și spiritul de dreptate și umanitate aplicat de trupele române pe tot timpul șederei lor în Veszprém.

3. Se repetă ca acei cari se vor prinde cu răspândirea de șvonuri false, fie în mod intenționat fie în mod inconștient, vor fi traduși în fața tribunalelor militare.

Comandamentul Român din Budapesta.

TELEGRAME.

Chestiunea Fiume.

— Impotriva lui D'Annunzio nu se poate proceda cu forța. —

Zürich 13. — Mai toate ziarele italiene se ocupă în chestiunea Fiume. Dificultățile încă nu sunt înlăturate.

„Giornale d'Italia” scrie că cu D'Annunzio nu se poate ajunge la o înțelegere pașnică, dar nici cu forța nu se poate proceda față de el.

Consiliul de miniștri italian s'a ocupat zilele acestea cu chestiunea Fiume pentru a lua o atitudine.

Hotărârea consiliului de miniștri încă nu se cunoaște.

Ce se petrece la Moscova.

Berlin 12. Ziarele scriu că situația la Moscova a devenit cu adevărat îngrozitoare. Sute de oameni mor zilnic și măcelurile nu mai au sfârșit. Un comisar popular care a fost trimis la Moscova să ceară pace antantei a fost ucis.

Sfârșitul regimului sovietist e apropiat. Dezertorii armatelor bolșevice fugiți de pe front jefuesc și omoară populația. (Ag. Dacia).

Agravarea boalei lui Wilson.

Londra 12. Starea sănătății lui Wilson s'a agravat. Medicul său curant declară că nu sunt speranțe de scăpare.

Cu 382 voturi pentru, fiind și 62 contra, senatul american nu a admis ca Marchall să-l înlocuiască pe Wilson, până la alegerea unui președinte al republicii.

Lansing va fi însărcinat să țină locul lui Wilson.

Paris 13. Ziarul „Daily News” scrie că președintele republicii americane a căzut în stare de iresponsabilitate și va fi internat într-o casă de sănătate (Ag. Dacia).

Cenzurat: Dr. S. Micles.

NOU.

NOU.

ÎN EDITURA TIPOGRAFIEI DIECEZANE VA APARE ÎN CURSUL ACESTEI LUNI ::

INTR'UN SAT DE CONTRABANDIȘTI

NUVELE DE: V. SAVEL.

Ordonanță privitoare la purtarea armelor.

Se reaminteste prevederile ordonanței No. 3 din 1919 modificată în Maiu a. c. cu privire la armele și munițiile ce s'ar găsi la persoanele civile.

a) Este absolut interzis a se purta sau păstra arme de foc sau arme albe (Săbii, baionete, iatagane, pumnale, bastoane cu spadă etc.) precum și munițiuni sau explosive de ori ce fel (praf de pușcă, dinamită, ecrasită, cartușe, grenade etc.)

b) Acei care ar poseda asemenea arme și munițiuni sunt obligați să le predeie celui mai apropiat Comandament militar în schimbul unei adevărinite.

c) Neexecutarea dispozițiilor dela punctele a și b. prevăd pentru vinovați cum și pentru acei care ar fi știut de existența lor la alte persoane, fără alc fi denunțat, pedeapsa de 10 ani închisoare și 10.000 zece mii lei amedă.

Având în vedere că pe alocurea se mai găsesc arme și munițiuni la persoane care declară că nu au cunoscut prescripțiunile ordonanței No. 3 pe baza dreptului ce ne conferă art. 6 din legea stărei de asediu.

ORDONĂM:

1 Până la data de 20 Octomvrie 1919 se acordă ultimul termen de executarea a prevederilor acelei ordonanțe.

2. Comandamentele de Garnizoană, Comenduirie de Piață, Jandarmii și toți agenții forței publice vor ridica toate armele de la toți acei care nu au autorizație specială de a purta arma.

Toți acei care astăzi poartă arme în interes obștesc (poliție, pasnici de păduri etc) și acei care astăzi au permise speciale de a purta arme pentru interesele personale fie de la cele civile sau dela Pretoratul Zonei de Supraveghere le vor păstra predând numai permisele ce au la Comenduirele de Piață pentru locuitorii orașelor și la Jandarmerie pentru locuitorii satelor.

Comenduirile de Piață și Comandamentele Companiilor de Jandarmi centralizează aceste permise în tabele recapitulative pe care se va indica pentru fie-care caz:

a) Numele și pronumele celui care a fost autorizat a purta arma.

b) Motivul pentru care a cerut această autorizație.

c) Dacă aceste motive mai persistă și astăzi.

d) Cine i-a eliberat permisul și la ce dată.

e) Opinia Comandamentului de Piață (a Comandamentului Companiei de Jandarmi) dacă cererea este absolut justificată.

Aceste tabele dinpreună cu toate permisele vor fi trimise Zonei până la data de 25 Octomvrie.

Pe fie care permis se va scrie opinia concretă a Prefectului (dacă crede că poseda-rea armelor de către cei interesați este neapărat necesară) 2) că nu presintă nici un pericol pentru Siguranța Statului.

5. Armele adunate fie că au fost aduse de bună voie, fie că au fost găsite prin perchiții, se vor depozita în magaziiile Companiilor de Jandarmi, Comandamentele de Piață vor trimite armele tot la Companiile de Jandarmi cu un tablou în care se va arăta: felul armei sistemul, fabrica de proveniență, calibrul, starea în care este predată și felul munițiilor.

Aceste mențiuni se vor face de Comandanți de Garnizoane de Piață și Jandarmi în chitanțele ce le liberează celor ce le depun.

Companiile de Jandarmi le vor întreține prin magazioneri răspunzând de starea lor bună până se va da ordin de inapeore când se va încasa suma cheltuită cu întreținerea lor, costul unsoarei ce se va repartiza la numărul armelor.

6. Zona de Supraveghere este singura autoritate în drept de a autoriza pe viitor purtarea de arme.

7. Pentru viitor ori ce persoană particulară care are neapărat nevoie de a purta arma

pentru siguranța lui personală sau a avutului său, vor adresa cerere scrisă Comandamentului Companiei de Jandarmi respectiv care va cerceta, va da părere scrisă asupra fie cărui caz și dupa ce va lua și opinia scrisă a Prefectului o va înainta la Comandamentul Zonei.

COMANDAMENTUL ZONEI DE SUPRAVEGHERE

General de divizie (ss) N. Petala.

Impotriva colportorilor de știri.

Extras din Ordonanța Nr. 21 și 25.

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) acei cari, fără rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc. vor comunica, colporta, comenta în orice chip știri, fie adevărate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de războiu, situația și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, să aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

DIVIZIA 18. — SERVICIUL DE STAT-MAJOR.

Se aduce la cunoștința amatorilor că Divizia 18-a are nevoie de 20 de intelectuali (bărbați sau femei) pentru 4 posturi de cenzură în comunele Nagyszalonta, Vésztő, Szeghalom și Kőtegyán.

Doritorii se pot prezenta la biroul Informației la divizie în Bichiș Ciaba cât mai curând, pentru a face un act de angajament. Fie-care va aduce un act dela poliția locală, că este român de origină, cunoaște limba ungurească; că este cunoscut ca om pacinic și de bună condițiune.

Plată lunară 300 lei pentru cenzor și 500 lei pentru șeful cenzurei. Se 570—1

629,919.

CONCURS

La școala comunală primară cu limba de propunere română din Șimandul de jos din Tövisgyháza aparținătoare comunei Șimandul de jos sunt vacante două posturi (2) pentru învățători cărora puclică concurs.

Învățători vor primi competențele dela stat. Salariul 1200 cor. din care 100 cor. dela comună, 1100 cor. dela stat. — Locuință și grădină.

La cerere să se adnexe: diploma, extras de botez, atestat de identitate, sanita, precum eventualele atestate de serviciu.

Recursele vor fi înaintate eforiei școlare până la 20 Octomvrie.

Șimandul de jos, la 1 Oct. 1919.

E 569

Eforia școlară.

Se caută

2 domnișoare

pentru imediata angajare. Să-și înainteze ofertele cu privire la salar cele ce au deja praxă de birou.

Administrația „Românul”.

AVIZ.

Am onoare a aduce la cunoștință clienților mei că fiind denumit primprocurar în Târgul Murăș, mi-am predat cancelaria advocația din Arad, Domnului Dr. Iustin Miron, avocat în Arad, Strada Petőfi Nr. 10.

Intrucât voiți a vă interesa de afacerile încredințate și acum predate, conduse de mine până azi, urmașul meu avocatul Dr. Iustin Miron vă va da lămuriri detaliate.

Mulțumindu-vă de încrederea de până aci, semnez.

Arad, 11 Octomvrie 1919.

Dr. Cornel Albu,

fost avocat în Arad, primprocurar în Târgul-Murăș.

A 565—1

Se vinde

din mână liberă o prăvălie cu trecere, cu intravilan mare, clădiri dependente și drept de cărcimărit și băcănie, așezată lângă gara din Hălmagiu.

Se poate vede. Cei ce se interesează să se adreseze la proprietarului Francisc Grünwald, maiestru-butnar, gara Hălmagiu, Strada Magyar nr. 25. Gu 531—2.

AU SOSIT

olanele brevetate Bohn ce acoperă dublu și au renume mondial. Se poate căpăta la Văd. IOSIF MİNER, lângă palatul de vamă dela drumul Curticului, în față cu fabrica de vagoane. Mi 571—3

Preparatele cosmetice **SERAIL** sunt cele mai bune. Redau în curând și păstrează catifelă surie a feței, grunazilor, mânilor precum și culoarea albă. UNȘOAREA SERAIL pentru noapte — 8 și 4 cor. CREMA SERAIL pentru ziua — — — — 10 cor. PUDRA SERAIL (albă, roză, cremă, în culoarea corpului, jila și vânăță) — — — — 8 cor. SERAIL PENTRU FINETA PIELEI — — — — 5 „ APĂ DE FAȚĂ SERAIL — — — — 10 „

Preparatele de sus le prepară conducătorul farmaciei RÓZSNYA Y.

IULIU ASMANY, farmacist

A R A D, colțul pietei Libertății și colțul străzii Eötvös. Ro 204-40

PENTRU TĂBĂCĂRII.

EXTRACT de QUEBRACHO
EXTRACT de CASTANE solid
EXTRACT de CASTANE lichid
de vânzare la Firma

JACQUES KLEINER,

GALAȚI, Str. Mare 75.
Ke. 471—6.

IN ATENȚIUNEA COMERCIANȚILOR DE VINURI ȘI PROPRIETARILOR DE VI.

Magazin permanent de butoaie pentru vin, de toate măsurile.

IOSIF UNGĂR, COMERCIANT DE BUTOAI. = Str. VARJASSY L. No 39. U 554—20